

Prijedlog

Na temelju članka 31. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 150/2011 i 119/2014), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ godine donijela

ZAKLJUČAK

Prihvća se Izvješće o provedbi Strategije socijalne skrbi za starije osobe u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2014. do 2016. godine, za 2014. godinu, u tekstu koji je dostavilo Ministarstvo socijalne politike i mladih aktom, klase: 022-03/15-02/127, urbroja: 519-03-2-1/3-15-9, od 7. srpnja 2015. godine.

Klasa:
Urbroj:

Zagreb,

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović

OBRAZLOŽENJE

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 30. siječnja 2014. godine donijela Strategiju socijalne skrbi za starije osobe u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2014. do 2016. godine.

Sukladno završnim odredbama Strategije Ministarstvo socijalne politike i mladih je u obavezi izraditi godišnje izvješće o provedbi mjera definiranih Strategijom svake godine za prethodnu godinu i dostaviti ga Vladi Republike Hrvatske.

Potrebno je napomenuti da je povod za donošenje Strategije bio osigurati višu razinu kvalitete socijalne skrbi za starije osobe u Republici Hrvatskoj i omogućiti pružateljima usluga pristup sredstvima iz fondova EU za financiranje usluga za starije osobe u zajednici, koje nisu obuhvaćene Zakonom o socijalnoj skrbi (Narodne novine, br. 157/13 i 152/14), a starijim osobama povećavaju kvalitetu života i omogućavaju da što duže ostanu živjeti u vlastitom domu.

Strategija obuhvaća tri područja i to: 1. zakonodavni okvir, 2. informiranje, komunikacija i podizanje razine svijesti i 3. širenje mreže socijalnih usluga.

U odnosu na polazne vrijednosti u aktivnostima čiji se napredak prati preko brojčanih pokazatelja došlo je do pozitivnih pomaka, kao što je povećanje kapaciteta za smještaj starijih osoba i smanjenje broja osoba koje čekaju na smještaj temeljem rješenja centra za socijalnu skrb.

Tijekom 2014. godine provedene su sve mjere i aktivnosti za koje je rok provedbe bila 2014. godina.

Slijedom navedenog, predlaže se prihvaćanje Izvješća o provedbi Strategije socijalne skrbi za starije osobe u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2014. - 2016., za 2014. godinu.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**MINISTARSTVO SOCIJALNE
POLITIKE I MLADIH**

**IZVJEŠĆE O PROVEDBI STRATEGIJE SOCIJALNE SKRBI ZA STARIJE OSOBE
U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE OD 2014. DO 2016. GODINE
ZA 2014. GODINU**

ZAGREB, lipanj 2015.

SADRŽAJ:

Uvod.....	3
Starije osobe u sustavu socijalne skrbi.....	4
Provedba mjera.....	7
I. Zakonodavni okvir.....	7
Cilj - Unapređivanje normativnog okvira u sustavu pružanja pomoći i usluga.....	7
II. Informiranje, komunikacija i podizanje razine svijesti.....	9
Cilj - Osiguravanje pravodobne i relevantne informacije o pravima i uslugama iz sustava socijalne skrbi.....	9
III. Širenje mreže socijalnih usluga.....	12
Cilj- Razvijanje socijalnih usluga koje pridonose poboljšavanju kvalitete života starijih osoba.....	12
Zaključak.....	18

UVOD

Ministarstvo socijalne politike i mladih izradilo je Nacrt prijedloga Strategije socijalne skrbi za starije osobe u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2014. do 2016. godine, a isti je usvojen 30. siječnja 2014. godine na Sjednici Vlade Republike Hrvatske.

Sukladno završnim odredbama Strategije socijalne skrbi za starije osobe u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2014.-2016. godine (u daljnjem tekstu Strategija) Ministarstvo socijalne politike i mladih je u obavezi izraditi godišnje izvješće o provedbi mjera definiranih Strategijom i dostaviti ga Vladi Republike Hrvatske.

Važno je napomenuti da je glavni povod za izradu Strategije bio osigurati višu razinu kvalitete socijalne skrbi za starije osobe u Republici Hrvatskoj što je među ostalim omogućilo da pružatelji usluga mogu koristiti sredstva iz fondova EU za financiranje usluga za starije osobe u zajednici, koje nisu obuhvaćene Zakonom o socijalnoj skrbi, a starijim osobama povećavaju kvalitetu života i omogućavaju da što duže ostaju živjeti u vlastitom domu. Upravo iz toga razloga izrađena je strategija socijalne skrbi za starije osobe, a ne strategija skrbi o starijim osobama.

Strategija je obuhvatila područja koja su se pokazala problematičnim tijekom analize stanja socijalne skrbi za starije osobe u Republici Hrvatskoj, pa je tako Strategijom obuhvaćeno područje zakonodavstva, područje informiranja, komunikacija i podizanje razine svijesti te područje širenja mreže socijalnih usluga.

Analizom zakonodavnog okvira utvrđeno je da postoje takozvani paralelni sustavi pružanja socijalnih usluga unutar Ministarstva socijalne politike i mladih koji su nastali spajanjem dijelova dvaju bivših ministarstava u jedno. Tako su neke socijalne usluge bile dostupne temeljem Zakona o socijalnoj skrbi i temeljem programa koji su se financirali također iz državnog proračuna uz više ili manje participiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u troškovima.

U području informiranja, komunikacija i podizanja razine svijesti Strategijom je dan zadatak stručnim radnicima u sustavu socijalne skrbi na svim razinama da se uključuju u davanje informacija starijim osobama o njihovim pravima u sustavu socijalne skrbi te da ih upućuju na javne službe čija je zadaća zaštita prava starijih osoba.

U području širenja mreže socijalnih usluga išlo se u dva smjera: implementacija novih usluga i povećanje broja pružatelja socijalnih usluga. Nove usluge kao što su: dnevne aktivnosti, usluge prijevoza i usluge halo pomoći za starije osobe koje se osiguravaju preko programa i projekata pridonose poboljšavanju kvalitete života starijih osoba koje žive u svojim domovima. Povećanje broja pružatelja socijalnih usluga u zajednici za izvaninstitucionalnu skrb na području cijele države te povećanje broja pružatelja socijalnih usluga za institucionalnu skrb u područjima u kojima takvi oblici skrbi nisu dovoljno razvijeni osigurava starijim osobama lakši način dolaženja do usluga koje su im neophodne, a koje im ne mogu osigurati članovi njihovih obitelji.

STARJE OSOBE U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI

U sustavu socijalne skrbi starije osobe najčešće su korisnici sljedećih prava; zajamčene minimalne naknade (ranije pomoć za uzdržavanje u daljnjem tekstu ZMN/PZU), doplataka za pomoć i njegu, osobne invalidnine, pomoći u kući i smještaja.

U Tablici 1. prikazani su podaci o broju osoba odnosno udjelu starijih osoba po dobnim skupinama u populaciji starijih osoba (popis stanovništva 2011. godine, Državni zavod za statistiku) i broju osoba odnosno udjelu pojedine dobne skupine u odabranim pravima iz sustava socijalne skrbi za starije osobe prikupljenih od centara za socijalnu skrb (u daljnjem tekstu CZSS) putem aplikacije SocSkrb.

Tablica 1

Dobne skupine	Starije osobe prema dobnim skupinama	prava u sustavu socijalne skrbi koja najčešće ostvaruju starije osobe				
		ZMN /PZU	Doplatak za pomoć i njegu	Osobna invalidnina	Pomoć u kući	Smještaj (temeljem rješenja CZSS)
Ukupno	758.633 (100%)	13.763 (1,8%)	46.892 (6,1%)	3.923 (0,5%)	3.155 (0,4%)	3.951 (0,5%)
65-74 god. (mlađa)	414.403 (54,62%)	6.643 (1,6%)	13.275 (3,2%)	1.247 (0,3%)	828 (0,19%)	1.256 (0,3%)
75-84 god. (srednja)	283.630 (37,39%)	4.859 (1,71%)	21.305 (7,51%)	1.396 (0,49%)	1.773 (0,62%)	1.644 (0,57%)
85 i više god. (stara)	60.600 (7,99%)	2.261 (3,73%)	12.312 (20,31%)	1.280 (2,11%)	554 (0,89%)	1.051 (1,73%)

Iz podataka prikazanih u Tablici 1 je vidljivo da su pripadnici stare dobne skupine starijih osoba češće korisnici prava iz sustava socijalne skrbi za starije osobe od pripadnika preostale dvije dobne skupine starijih osoba. Pripadnici mlađe dobne skupine starijih osoba su najrjeđe korisnici navedenih prava.

Korisnici prava u sustavu socijalne skrbi su osobe koje nemaju dostatna sredstva za život ili im je potrebna tuđa pomoć, a ponekad i jedno i drugo. U nastavku dajemo pobliže informaciju tko može ostvariti pojedino pravo navedeno u Tablici 1.

Pravo na zajamčenu minimalnu naknadu ostvaruju osobe koje nemaju vlastitih sredstava za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba.

Pravo na doplatu za pomoć i njegu ostvaruju osobe koje ne mogu same udovoljiti osnovnim životnim potrebama bez pomoći druge osobe, a pored ostalih uvjeta za ostvarivanje ovog prava nemaju ni dostatna sredstva kojima bi priskrbili potrebnu pomoć.

Pravo na pomoć u kući priznaje se starijoj osobi kojoj je prema procjeni CZSS potrebna pomoć druge osobe za organiziranje prehrane, obavljanje kućanskih poslova, održavanje osobne higijene i zadovoljavanje drugih svakodnevnih potreba. Priznavanje ovog prava povezano je s prihodom starije osobe.

Pravo na osobnu invalidninu priznaje se osobi kod koje su, pored ostalih uvjeta za ostvarivanje, nastupile trajne promjene u zdravstvenom stanju, a koja udovoljava uvjetima iz Zakona o socijalnoj skrbi koji se odnose na materijalne uvjete života.

Pravo na smještaj se priznaje funkcionalno ovisnoj starijoj osobi kojoj je zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju prijeko potrebna stalna pomoć i njega druge osobe. Za najveći dio starijih osoba smještenih temeljem rješenja CZSS država djelomično ili u potpunosti snosi troškove smještaja jer ih starije osobe same kao ni obveznici uzdržavanja nisu u mogućnosti podmirivati.

Sukladno podacima iz Tablice 1 i pojašnjenja tko ostvaruje prava iz sustava socijalne skrbi koja najčešće koriste starije osobe, a koja su uvijek povezana s materijalnim uvjetima života, proizlazi da je stara dobna skupina starijih osoba u lošijem materijalnom položaju od srednje i mlađe dobne skupine starijih osoba.

U Tablici 2 prikazani su podaci o broju/udjelu starijih osoba po županijama kao i broju /udjelu starijih osoba u odabranim pravima iz sustava socijalne skrbi koje najčešće ostvaruju starije osobe također po županijama. Iskazani podaci su prikupljeni od CZSS putem aplikacije SocSkrb.

Tablica 2

županija	Starije osobe po županijama	prava u sustavu socijalne skrbi koja najčešće ostvaruju starije osobe				
		ZMN/PZU	Doplatak za pomoć i njegu	Pomoć u kući	Osobna invalidnina	Smještaj temeljem rješenja CZSS
RH	758.633 (100%)	13.793 (100%)	46.892 (100%)	3.155 (100%)	3.923 (100%)	3951 (100%)
Zagrebačka	50.341 (6,64%)	540 (3,91%)	1.940 (4,13%)	54 (1,7%)	287 (7,31%)	328 (8,3%)
Krapinsko-zagorska	23.405 (3,09%)	483 (3,5%)	2.050 (4,37%)	166 (5,26%)	142 (3,61%)	262 (6,6%)
Sisačko-moslavačka	33.676 (4,44%)	1.297 (9,4%)	2.257 (4,81%)	443 (14,04%)	322 (8,2%)	372 (9,4%)
Karlovačka	27.210 (3,59%)	1.018 (7,38%)	2.746 (5,85%)	254 (8,05%)	417 (10,62%)	251 (6,35%)
Varaždinska	29.622 (3,90%)	392 (2,84%)	2.753 (5,87%)	27 (0,85%)	211 (5,37%)	129 (3,26%)
Koprivničko-križevačka	20.496 (2,70%)	338 (2,45%)	1.548 (3,3%)	61 (1,93%)	118 (3%)	130 (3,29%)
Bjelovarsko-	22.013	631	2.034	124	86	169

bilogorska	(2,90%)	(4,57%)	(4,33%)	(3,93%)	(2,19%)	(4,27%)
Primorsko-goranska	56.004 (7,38%)	292 (2,11%)	3.555 (7,58%)	181 (5,73%)	218 (5,55%)	135 (3,41%)
Ličko-senjska	12.574 (1,66%)	285 (2,02%)	536 (1,14%)	412 (13,05%)	52 (1,32%)	74 (1,87%)
Virovitičko-podravska	14.547 (1,92%)	663 (4,8%)	1.723 (3,67%)	114 (3,61%)	76 (1,93%)	173 (4,37%)
Požeško-slavonska	14.000 (1,85%)	420 (3,4%)	872 (1,85%)	182 (5,76%)	176 (4,48%)	113 (2,86%)
Brodsko-posavska	27.844 (3,67%)	993 (7,19%)	2.336 (4,98%)	107 (3,39%)	248 (6,32%)	333 (8,42%)
Zadarska	31.528 (4,16%)	418 (3,03%)	1.253 (2,67%)	127 (4,02%)	47 (1,19%)	68 (1,72%)
Osječko-baranjska	51.534 (6,79%)	1.497 (10,85%)	3.402 (7,25%)	220 (6,97%)	76 (1,93%)	403 (10,19%)
Šibensko-kninska	23.877 (3,15%)	1.359 (9,85%)	2.907 (6,19%)	88 (2,78%)	43 (1,09%)	64 (1,61%)
Vukovarsko-srijemska	30.688 (4,05%)	716 (5,19%)	1.547 (3,29%)	231 (7,32%)	111 (2,82%)	286 (7,23%)
Splitsko-dalmatinska	75.451 (9,95%)	651 (4,71%)	6.016 (12,82%)	106 (3,35%)	369 (9,4%)	172 (4,35%)
Istarska	37.459 (4,94%)	245 (1,77%)	1.368 (2,91%)	93 (2,94%)	82 (2,09%)	112 (2,83%)
Dubrovačko-neretvanska	21.845 (2,88%)	179 (1,29%)	1.278 (2,72%)	118 (3,74%)	99 (2,52%)	25 (0,63%)
Međimurska	17.749 (2,34%)	201 (1,45%)	1.534 (3,27%)	5 (0,15%)	105 (2,67%)	64 (1,61%)
Grad Zagreb	136.770 (18,03%)	1.148 (8,33%)	3.241 (6,91%)	42 (1,33%)	638 (16,26%)	288 (7,28%)

Iz podataka sadržanih u Tablici 2 vidljivo je da je udjel starijih osoba po pojedinoj županiji različit od udjela starijih osoba primatelja ZMN/PZU kao osnovne socijalne pomoći za suzbijanje siromaštva.

Jedanaest je županija u kojima je udio starijih osoba primatelja ZMN/PZU veći od udjela starijih osoba za te županije u ukupnoj populaciji starijih osoba. Među županijama koje imaju veći udjel starijih osoba primatelja ZMN/PZU od njihovog udjela u ukupnoj populaciji starijih osoba predvodi Šibensko-kninska županija, a slijede je redom: Sisačko-moslavačka, Osječko-baranjska, Karlovačka, Brodsko-posavska, Virovitičko-podravska, Bjelovarsko-bilogorska, Požeško-slavonska, Vukovarsko-srijemska, Krapinsko-zagorska i Ličko-senjska. Za ove županije je moguće reći da je na njihovom području izraženije siromaštvo starijih osoba.

Grad Zagreb s udjelom u ukupnoj populaciji starih osoba od 18,03% i s udjelom u populaciji starih osoba primatelja ZMN/PZU od 8,33% je županija koja proporcionalno ima najmanje siromašnih starijih osoba mjereno preko ZMN/PZU kao najindikativnije socijalne naknade za

siromaštvo. Slijede ga redom županije: Primorsko-goranska, Splitsko-dalmatinska, Istarska, Zagrebačka, Dubrovačko-neretvanska, Zadarska, Varaždinska, Međimurska i Koprivničko-križevačka.

Preostale socijalne naknade navedene u Tablici 2: doplatak za pomoć i njegu, pomoć u kući, osobna invalidnina i smještaj više su povezane s pripadnosti određenoj dobnoj skupini starijih osoba, pa je participacija pojedine županije u populaciji starijih osoba u ovim naknadama određena udjelom pojedine dobne skupine unutar starije populacije na njenom području.

PROVEDBA MJERA

Tijekom 2014. godine provedene su mjere i aktivnosti iz Strategije kako je planirano. U nastavku dajemo provedbu mjera po područjima.

I. ZAKONODAVNI OKVIR

U ovom području postavljen je cilj - **unapređivanje normativnog okvira u sustavu pružanja pomoći i usluga**. Za postizanje cilja predviđene su dvije mjere.

Mjera 1.1. Redefiniranje i usklađivanje načina ostvarivanja prava i usluga iz sustava socijalne skrbi.

Unutar mjere 1.1. provedene su aktivnosti:

1. Izrada analize i načina ostvarivanja prava i usluga u sustavu socijalne skrbi za starije osobe.

Rok za provedbu aktivnosti: tijekom 2014. godine.

Nositelj: Ministarstvo socijalne politike i mladih

Sunositelji: Ustanove socijalne skrbi i ostali pružatelji usluga za starije osobe.

Financiranje: Redovna djelatnost Ministarstva socijalne politike i mladih.

Aktivnost je provedena, obrazloženje:

Izrađena je analiza načina ostvarivanja prava i usluga u sustavu socijalne skrbi za starije osobe te je objavljena na web stranici ministarstva pod nazivom Katalog prava i usluga u sustavu socijalne skrbi za starije osobe. Katalog obuhvaća popis prava i usluga koje starija osoba može ostvariti u sustavu socijalne skrbi, postupak ostvarivanja kao i uputu o nadležnosti centara za socijalnu skrb.

2. Izrada prijedloga novog načina ostvarivanja prava i usluga koje bolje zadovoljavaju specifične potrebe starijih osoba.

Rok za provedbu aktivnosti: tijekom 2014. godine.

Nositelj: Ministarstvo socijalne politike i mladih

Sunositelji: Ustanove socijalne skrbi i ostali pružatelji usluga za starije osobe.

Financiranje: Redovna djelatnost Ministarstva socijalne politike i mladih.

Aktivnost je provedena, obrazloženje:

Izrađeni su kriteriji za ostvarivanje prava i usluga koji bolje zadovoljavaju specifične potrebe starijih osoba na način da se pristupilo ujednačavanju uvjeta ostvarivanja prava na usluge na cijelom području Republike Hrvatske. U ranijem periodu kao posljedica podijeljenosti poslova vezanih za skrb o starijim osobama između dva ministarstva došlo je do razvijanja sadržajno istih usluga za starije osobe koje su se ostvarivale prema zasebnim i neujednačenim kriterijima. Tako su se konkretno usluga pomoći u kući te usluga boravaka mogle ostvarivati temeljem Zakona o socijalnoj skrbi u nadležnosti jednog ministarstva te temeljem programa „Pomoć u kući“ i „Dnevni boravak i pomoć u kući“ u nadležnosti drugog ministarstva, dakle sve se financiralo iz sredstava državnog proračuna. Kako se radi o sadržajno istim ili vrlo sličnim uslugama pristupilo se ujednačavanju kriterija za ostvarivanje prava na ove usluge i to na način da se ove dvije usluge trenutno mogu ostvariti samo temeljem Zakona o socijalnoj skrbi uz jednake kriterije za ostvarivanje prava na području cijele države. I nadalje se razvijaju usluge koje su usmjerene povećavanju kvalitete života starijih osoba u zajednici, a financiraju se iz raspoloživih sredstava državnog proračuna i raspoloživih sredstava iz djela prihoda od igara na sreću kroz programe i projekte udruga i drugih pružatelja usluga kao što su: usluga halo pomoći, usluga prijevoza i dnevne aktivnosti u zajednici. Ukupno je financirano 70 projekata i 7 trogodišnjih programa.

3. Unapređivanje prikupljanja statističkih podataka o pravima i uslugama za osobe starije životne dobi.

Rok za provedbu aktivnosti: tijekom 2014. godine.

Nositelj: Ministarstvo socijalne politike i mladih

Sunositelji: Ustanove socijalne skrbi i ostali pružatelji usluga za starije osobe.

Financiranje: Redovna djelatnost Ministarstva socijalne politike i mladih.

Aktivnost je provedena, obrazloženje:

Izrađen je prijedlog načina prikupljanja statističkih podataka o pravima i uslugama u sustavu socijalne skrbi za osobe starije životne dobi što je direktno povezano s umrežavanjem centara socijalne skrbi i implementacijom aplikacije SocSkrb za prikupljanje podataka o pravima i uslugama u sustavu socijalne skrbi što će učiniti dostupnim podatke o svim pravima u sustavu socijalne skrbi prema dobnim skupinama, spolu, obiteljskim prilikama i drugim obilježjima korisnika važnim za planiranje socijalne skrbi. U 2014. godini završen je proces umrežavanja centara za socijalnu skrb u jedinstveni sustav SocSkrb koji omogućava brže dolaženje do statističkih podataka.

Mjera 1.2. Standardizacija usluga za starije osobe

Unutar mjere 1.2. provedene su aktivnosti:

1. Propisivanje minimalnih standarda usluga za starije osobe.

Rok za provedbu aktivnosti: tijekom 2014. godine.

Nositelj: Ministarstvo socijalne politike i mladih

Sunositelji: Ustanove socijalne skrbi i ostali pružatelji usluga za starije osobe.

Financiranje: Redovna djelatnost Ministarstva socijalne politike i mladih.

Aktivnost je provedena, obrazloženje:

Izrađen je provedbeni propis o minimalnim standardima socijalnih usluga Pravilnik o standardima kvalitete socijalnih usluga („Narodne novine“ br. 143/14). Ovim Pravilnikom propisani su standardi kvalitete socijalnih usluga i smjernice za njihovo uvođenje te mjerila za utvrđivanje usklađenosti sa standardima kvalitete socijalnih usluga.

2. Izrada smjernica u pogledu uvjeta prostora, opreme i radnika za pružanje socijalnih usluga starijim osobama u mreži.

Rok za provedbu aktivnosti: tijekom 2014. godine.

Nositelj: Ministarstvo socijalne politike i mladih

Sunositelji: Ustanove socijalne skrbi i ostali pružatelji usluga za starije osobe.

Financiranje: Redovna djelatnost Ministarstva socijalne politike i mladih.

Aktivnost je provedena, obrazloženje:

Izrađen je provedbeni propis za utvrđivanje smjernica za pružanje socijalnih usluga u mreži Pravilnik o minimalnim uvjetima za pružanje socijalnih usluga („Narodne novine“ broj 40/14) kojim je regulirano područje uvjeta prostora i opreme za pružanje usluga, vrsta te minimalni sadržaj i opseg usluge, struktura i trajanje neposrednog stručnog rada s korisnicima, struktura i trajanje ostalih poslova te uvjeti i minimalni broj stručnih i drugih radnika za pojedinu uslugu.

II. INFORMIRANJE, KOMUNIKACIJA I PODIZANJE RAZINE SVIJESTI

U područja informiranja, komunikacije i podizanja razine svijesti postavljen je cilj - **osiguravanje pravodobne i relevantne informacije o pravima i uslugama iz sustava socijalne skrbi.** Za postizanje ovog cilja planirane su dvije mjere.

Mjera 2.1. Informiranje javnosti o pravima starijih osoba u sustavu socijalne skrbi

Unutar mjere 2.1. provedene su aktivnosti:

1. Sudjelovanje stručnih radnika koji skrbe o starijim osobama na svim razinama sustava socijalne skrbi u medijima radi informiranja o pravima i uslugama za starije osobe

Rok za provedbu aktivnosti: kontinuirano

Nositelj: Ministarstvo socijalne politike i mladih

Sunositelji: Ustanove socijalne skrbi i ostali pružatelji usluga za starije osobe.

Financiranje: Redovna djelatnost Ministarstva socijalne politike i mladih.

Aktivnost je provedena, obrazloženje:

Tijekom 2014. godine predstavnici Ministarstva socijalne politike i mladih u više su navrata na nacionalnoj razini sudjelovali u televizijskim i radijskim emisijama namijenjenim informiranju starijih osoba i šire društvene zajednice o pravima osoba starije životne dobi u sustavu socijalne skrbi. Tako je pomoćnica ministrice koja vodi Upravu za provedbu socijalne politike, organizaciju i nadzor ustanova tijekom 2014. godine sudjelovala u tri televizijske emisije u kojima je bila riječ o socijalnoj skrbi za starije osobe, i to dva puta u emisiji Treća dob i jednom u emisiji Hrvatska uživo. U nekoliko radijskih i televizijskih emisija na nacionalnoj razini sudjelovali su službenici Ministarstva socijalne politike i mladih koji su zaduženi za skrb o starijim osobama i to dva puta na prvom programu Hrvatskog radija u emisiji Treća dob i dva puta na prvom programu HTV u emisiji Treća dob.

Stručni radnici centara za socijalnu skrb sudjelovali su ukupno 87 puta u radijskim i televizijskim programima te u davanju intervjua na nacionalnoj i lokalnoj razini s ciljem informiranja o pravima u sustavu socijalne skrbi i načinima ostvarivanja istih za starije osobe. Početkom godine svi centri za socijalnu skrb pojedinačno su dopisom upoznati s njihovim obavezama vezano za provedbu aktivnosti iz Strategije socijalne skrbi za starije osobe u razdoblju od 2014-2016 godine.

Uključenost stručnih radnika centara za socijalnu skrb u proces informiranja starijih osoba o njihovim pravima važna je iz razloga što starija osoba na ovaj način dobiva informaciju da centri za socijalnu skrb nisu ustanove koje pomažu samo ljudima koji su ekonomski ugroženi već da su to ustanove koje brinu o svim osobama koje se iz bilo kojeg razloga nalaze u problemu, u ovom slučaju problemu koji proizlazi iz činjenice da u procesu starenja trajno gubimo sposobnosti koje su važne za nastavak života i koje nam trebaju nadomjestiti ili naša djeca ili društvo.

Stručni radnici zaposleni kod pružatelja usluga za starije i nemoćne osobe su također bili pozvani da preko medija u svojim sredinama starijim sugrađanima daju informaciju o mogućnostima starijih osoba da u svojoj sredini dobiju potrebnu im pomoć kao i informaciju o načinima dolaska do potrebne pomoći. Stručni radnici zaposleni kod pružatelja usluga za starije osobe (domovi, centri za pomoć u kući, obiteljski domovi, pružatelji usluga iz članka 169. Zakona o socijalnoj skrbi („Narodne novine“ broj 157/13 i 152/14) su tijekom 2014. godine 928 puta sudjelovali u različitim televizijskim i radijskim emisijama te davanju intervjua za novine.

3. Informiranje pružatelja usluga za starije osobe putem mrežne stranice MSPM o promjenama u sustavu socijalne skrbi vezano za starije osobe.

Rok za provedbu aktivnosti: kontinuirano

Nositelj: Ministarstvo socijalne politike i mladih

Financiranje: Redovna djelatnost Ministarstva socijalne politike i mladih.

Aktivnost je provedena, obrazloženje:

Tijekom 2014. godine putem mrežne stranice MSPM pružatelji usluga za starije osobe su bili obavještavani o promjenama koje su se događale u području skrbi za starije osobe. Tako su obaviješteni o stupanju na snagu novog Zakona o socijalnoj skrbi i novinama koje je ovaj zakon donio vezano za starije osobe. Tijekom 2014. godine izrađena je većina provedbenih propisa koji su u fazi izrade bili objavljeni na mrežnim stranicama MSPM s ciljem pozivanja pružatelja usluga za starije osobe da se aktivno uključe u njihovu izradu odnosno u određivanje pravila po kojima će se određene usluge pružati. Pružatelji usluga za starije osobe su tijekom 2014. godine u tri navrata putem mrežne stranice MSPM pozivani da prijave svoje projekte na natječaje koje je raspisivalo MSPM za pružanje izvaninstitucijskih usluga namijenjenih starijim osobama.

Mjera 2.2. Informiranje starijih osoba o njihovim pravima i odgovornostima kao i odgovornostima javnih službi u zaštiti prava starijih osoba

Unutar mjere 2.2. provedene su aktivnosti:

1. Održavanje sastanaka, okruglih stolova i radionica, sa starijim osobama i osobama koje neformalno skrbe o njima, na nivou mikro regija (mjesnih odbora odnosno gradskih četvrti) na temu prava i usluga iz sustava socijalne skrbi

Rok za provedbu aktivnosti: kontinuirano

Nositelj: Ministarstvo socijalne politike i mladih

Sunositelji: Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, organizacije civilnog društva i ustanove socijalne skrbi i ostali pružatelji usluga za starije osobe.

Financiranje: Redovna djelatnost Ministarstva socijalne politike i mladih.

Aktivnost je provedena, obrazloženje:

Tijekom 2014. godine centri za socijalnu skrb održali su 22 sastanka/okrugla stola/radionice sa starijim osobama i osobama koje neformalno skrbe o njima na nivou mikro regija (mjesnih odbora) na temu prava i usluga iz sustava socijalne skrbi na kojima su sudjelovale 774 osobe. Organizaciju sastanaka/okruglih stolova/radionica provelo je 11 centara za socijalnu skrb. Pružatelji usluga za starije osobe su tijekom 2014. godine održali 151 sastanak/okrugli stol/radionicu sa starijim osobama i osobama koje neformalno skrbe o njima na nivou mikro

regija (mjesnih odbora) na temu prava i usluga iz sustava socijalne skrbi na kojima su sudjelovale 1.052 osobe.

2. Održavanje sastanaka, okruglih stolova i radionica, sa starijim osobama i osobama koje skrbe o njima, na nivou mikro regija (mjesnih odbora odnosno gradskih četvrti) na temu odgovornosti javnih službi u zaštiti prava iz socijalne skrbi.

Rok za provedbu aktivnosti: kontinuirano

Nositelj: Ministarstvo socijalne politike i mladih

Sunositelji: Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, organizacije civilnog društva i ustanove socijalne skrbi i ostali pružatelji usluga za starije osobe.

Financiranje: Redovna djelatnost Ministarstva socijalne politike i mladih.

Aktivnost je provedena, obrazloženje:

Tijekom 2014. godine centri za socijalnu skrb održali su 36 sastanaka/okruglih stolova/radionica sa starijim osobama i osobama koje skrbe o njima na nivou mikro regija (mjesnih odbora) na temu odgovornosti javnih službi u zaštiti prava iz socijalne skrbi na kojima su sudjelovale 992 osobe. Organizaciju sastanaka/okruglih stolova/radionica provelo je 13 centara za socijalnu skrb.

Pružatelji usluga za starije osobe, njihovi stručni radnici, na području cijele države tijekom 2014. godine održali su 109 sastanaka, okruglih stolova i radionica sa starijim osobama i osobama koje skrbe o njima na nivou mikro regija (mjesnih odbora) na temu odgovornosti javnih službi u zaštiti prava iz socijalne skrbi na kojima je sudjelovalo 825 osoba.

III. ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA

U području širenja mreže socijalnih usluga postavljen je cilj- **razvijanje socijalnih usluga koje pridonose poboljšavanju kvalitete života starijih osoba.** Za postizanje ovog cilja planirane su tri mjere.

Mjera 3.1. Unapređivanje pružanja izvaninstitucionalnih usluga za starije

Unutar mjere 3.1. provodile su se aktivnosti:

1. Organiziranje dnevnih aktivnosti za starije osobe na razinama mjesnih odbora odnosno gradskih četvrti

Rok za provedbu aktivnosti: kontinuirano

Nositelj: Ministarstvo socijalne politike i mladih

Sunositelji: Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, organizacije civilnog društva i pružatelji usluga za starije osobe.

Financiranje: Redovna djelatnost Ministarstva socijalne politike i mladih i iz dijela prihoda od igara na sreću raspoređenih za ovu namjenu u iznosu od 2.540.916,54 kn..

Aktivnost je provedena, obrazloženje:

Ministarstvo socijalne politike i mladih je tijekom 2014. godine financiralo projekte udruga i pružatelja usluga za starije osobe koji su provodili uslugu dnevnih aktivnosti za starije osobe usmjerenu podizanju kvalitete života. Iz raspoloživih sredstava državnog proračuna planiranih za financiranje projekata usmjerenih podizanju kvalitete života financijski je podržano 39 projekata različitih provoditelja. Uslugom dnevnih aktivnosti obuhvaćena je 4.761 starija osoba. Organizirane dnevne aktivnosti za starije osobe prema podacima prikupljenim od Ureda državne uprave, za potrebe izrade ovog Izvješća, provodile su se u 257 mjesnih odbora odnosno gradskih četvrti.

2. Poticanje volontiranja starijih osoba u lokalnoj zajednici

Rok za provedbu aktivnosti: kontinuirano

Nositelj: Ministarstvo socijalne politike i mladih

Sunositelji: Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, organizacije civilnog društva.

Financiranje: Redovna djelatnost Ministarstva socijalne politike i mladih i iz dijela prihoda od igara na sreću raspoređenih za ovu namjenu u ukupnom iznosu od 999.940 kn.

Aktivnost je provedena, obrazloženje:

Tijekom 2014. godine, prema podacima koje prikuplja Ministarstvo socijalne politike i mladih, u Republici Hrvatskoj je evidentirano ukupno 45.852 volontera. Starije osobe su uključene u volontiranje u svojoj zajednici. U 2014. godini ukupno su 2.086 starije osobe volontirale i na taj način bile od iznimne koristi u svojoj zajednici. Za napomenuti je da se u svim pozivima za prijavu na natječaje za financiranje projekata udruga i pružatelja usluga u sustavu socijalne skrbi koje raspisuje MSPM uključivanje volontera u provedbu projekata uvijek zadaje kao obaveza i da je broj uključenih volontera u provedbu projekata vrlo važan u procesu prihvaćanja za financiranje prijavljenih projekata.

3. Poticanje postojećih i novih pružatelja usluga za pružanje izvaninstitucionalne skrbi za starije

Rok za provedbu aktivnosti: kontinuirano

Nositelj: Ministarstvo socijalne politike i mladih

Sunositelji: Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, organizacije civilnog društva i pružatelji usluga za starije osobe.

Financiranje: Redovna djelatnost Ministarstva socijalne politike i mladih i iz dijela prihoda od igara na sreću raspoređenih za ovu namjenu u iznosu od 7.409.435,54 kn.

Aktivnost je provedena, obrazloženje:

Ministarstvo socijalne politike i mladih je tijekom 2014. godine provelo tri natječaja za prijavu na programe i projekte namijenjene starijim osobama koji su financirani iz raspoloživih sredstava državnog proračuna i raspoloživih sredstava iz dijela prihoda od igara na sreću za 2014. godinu. Natječajni su bili usmjereni u više pravaca kako bi se zahvatio širi raspon potreba starijih osoba na području cijele države.

Jedan od natječaja se odnosio na projekte iz područja socijalne skrbi usmjerene unapređenju kvalitete života starijih osoba putem organiziranih dnevnih aktivnosti u lokalnoj zajednici. Na ovom natječaju odabrano je i financirano 39 projekata. Projektima je obuhvaćeno 4.761 osoba starije životne dobi.

Drugi natječaj odnosio se na projekte usmjerene smanjenju i prevenciji socijalne isključenosti socijalno osjetljivih skupina unutar kojega su i projekti koji se odnose na starije osobe. Naglasak natječaja u dijelu koji se odnosio na starije osobe je bio na informiranju starijih osoba o mogućoj štetnosti sklapanja ugovora o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju i pružanje onih usluga koje nisu obuhvaćene uslugom pomoć u kući kao što je npr. prijevoz starije osobe do zdravstvene ili neke druge njoj važne ustanove. Na ovom natječaju odabran je i financiran 31 projekt za starije osobe. Ovim projektima je obuhvaćeno 18.185 starijih osoba. Treći natječaj se odnosio na razvoj i širenje mreže socijalnih usluga koje pružaju organizacije civilnog društva. Za starije osobe u natječaju su tražene usluge i aktivnosti koji doprinose prevenciji institucionalizacije i osiguravanje minimalnih životnih potrepština (npr. odjeća, obuća, hrana i dr.). Na ovom natječaju odabrano je za financiranje šest trogodišnjih programa usluge halo pomoći i jedan program podrške socijalno ugroženim starijim osobama. Ovim programima obuhvaćeno je ukupno 1.507 starijih osoba.

Mjera 3.2. Unapređivanje i razvoj institucionalnih oblika skrbi za starije

Unutar mjere 3.2. provodile su se aktivnosti;

1. Podržavanje razvijanja institucijskih oblika skrbi za starije u područjima u kojima takvi oblici nisu razvijeni

Rok za provedbu aktivnosti: kontinuirano

Nositelj: Ministarstvo socijalne politike i mladih

Sunositelji: Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova europske unije i pružatelji institucionalnih usluga za starije osobe

Financiranje: Sredstva osiguravaju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i privatni investitori.

Aktivnost je provedena, obrazloženje:

Iz upisnika ustanova socijalne skrbi koje vodi Ministarstvo socijalne politike i mladih vidljivo je da se u 2014. godini otvorilo osam domova za starije i nemoćne osobe od toga 7 domova s ukupnim kapacitetom za 305 osoba u županijama u kojima je sukladno Strategiji navedeno da će se podržavati razvijanje institucionalnih oblika skrbi. Navedeni domovi nalaze se u Vukovarsko-srijemskoj, Splitsko-dalmatinskoj, Istarskoj, Osječko-baranjskoj i Primorsko-

goranskoj županiji. U Gradu Zagrebu, koji ima smještajnih kapaciteta u institucionalnoj skrbi za starije osobe iznad prosjeka Hrvatske, otvoren je dom u Buzinu s kapacitetom za 49 starijih osoba. Institucionalnu skrb prema Zakonu o socijalnoj skrbi osim domova pružaju i udruge, vjerske zajednice, druge pravne osobe te obrtnici. Prema upisniku drugih pravnih osoba i obrtnika koji pružaju uslugu smještaja starijim osobama u 2014. godini povećao se kapacitet za 48 mjesta i to u Vukovarsko-srijemskoj i Splitsko-dalmatinskoj županiji. Županije u kojima je došlo do povećanja broja pružatelja usluga za starije osobe, a koje nisu predviđene Strategijom za podržavanje razvoja institucionalne skrbi jer imaju kapacitet iznad prosjeka u državi su Požeško-slavonska i Zagrebačka te Grad Zagreb. U 2014. godini kapacitet za institucionalni smještaj starijih osoba, u županijama za koje je u Strategiji navedeno da treba podržavati razvoj takvih usluga, povećao se za 353 mjesta.

2. Brža realizacija usluge smještaja temeljem rješenja centra za socijalnu skrb.

Rok za provedbu aktivnosti: kontinuirano

Nositelj: Ministarstvo socijalne politike i mladih

Sunositelji: Pružatelji institucionalnih usluga za starije osobe

Financiranje: Redovna djelatnost Ministarstva socijalne politike i mladih

Aktivnost je provedena, obrazloženje:

Osobe koje su na smještaj upućene temeljem rješenja centra za socijalnu skrb kod smještaja imaju prednost pred osobama koje se smještavaju temeljem ugovora koji direktno sklapa pružatelj usluge s korisnikom. Prema podacima prikupljenim za potrebe izrade ovog Izvješća, od pružatelja usluga za starije osobe na dan 31. prosinca 2014. godine na smještaj je čekalo 1.250 osoba koje imaju rješenje centra za socijalnu skrb. Od navedenog broja 796 osoba čeka duže od jedne godine, međutim od svih starijih osoba koje imaju rješenje centra za smještaj, dakle od njih 1.250, za trenutni smještaj bez odgode zainteresirano je tek 358 starijih osoba, od kojih 338 osoba u decentraliziranim domovima, a 20 osoba kod svih drugih pružatelja usluge smještaja za starije osobe.

3. Razraditi kriterije za prijem korisnika na smještaj u dom.

Rok za provedbu aktivnosti: kontinuirano

Nositelj: Ministarstvo socijalne politike i mladih

Financiranje: Redovna djelatnost Ministarstva socijalne politike i mladih

Aktivnost nije provedena, obrazloženje:

Tijekom 2014. godine nisu razrađeni kriteriji za prijem korisnika na smještaj u dom. U trenutku kad se planirala ova aktivnost u najavi je bila promjena načina financiranja državnih i decentraliziranih domova. Naime, državni domovi se u potpunosti financiraju sredstvima državnog proračuna, a decentralizirani domovi se najvećim dijelom financiraju iz poreza na dohodak. Promjena načina financiranja decentraliziranih domova zahtjeva i promjene u

poreznom sustavu, a tim promjenama se nije pristupilo. Svi drugi pružatelji usluge smještaja za starije osobe se samofinanciraju. Kako svi pružatelji usluge smještaja za starije osobe nemaju jednake uvjete na tržištu tako se činilo neprihvatljivim propisivati kriterije koji bi bili obavezujući za sve na isti način u situaciji kad su im uvjeti poslovanja različiti. Do daljnega ostaju na snazi kriteriji koje su propisali pružatelji usluge smještaja za starije osobe svojim internim aktima. Kad se ujednače uvjeti poslovanja za sve pružatelje usluge smještaja za starije osobe razraditi će se kriteriji za prijem korisnika na smještaj koji će biti isti za sve.

Mjera 3.3. Uvođenje minimalnih standarda kvalitete pružatelja usluga

Unutar mjere 3.3. provodile su se aktivnosti:

1. Provođenje obuke tima za kvalitetu pružatelja usluga u mreži

Rok za provedbu aktivnosti: kontinuirano

Nositelj: Ministarstvo socijalne politike i mladih

Financiranje: Redovna djelatnost Ministarstva socijalne politike i mladih.

Aktivnost je provedena, obrazloženje:

Tijekom 2014. godine provedena je obuka tima za kvalitetu pružatelja usluga u mreži u decentraliziranim i državnim domovima za starije i nemoćne osobe. Decentralizirani i državni domovi čine više od dvije trećine kapaciteta domova za smještaj starijih osoba, odnosno nešto manje od polovice svih smještajnih kapaciteta za starije osobe. Domovi drugih osnivača kao i drugi pružatelji usluga za starije osobe unatoč činjenici što svojim kapacitetima participiraju u mreži pružatelja usluga za starije osobe nisu bili obuhvaćeni obukom tima za kvalitetu u 2014. godini već su prenijeti u naredne godine.

2. Podrška u procesu uvođenja minimalnih standarda kvalitete

Rok za provedbu aktivnosti: kontinuirano

Nositelj: Ministarstvo socijalne politike i mladih

Financiranje: Redovna djelatnost Ministarstva socijalne politike i mladih

Aktivnost je provedena, obrazloženje:

Podrška u procesu uvođenja minimalnih standarda kvalitete provodi se kontinuirano i to putem e-mail-a standardikvalitete@mspm.hr koji je otvoren za tu namjenu, kao i e-mail-ova savjetnika iz Službe za upravljanje kvalitetom i stručno usavršavanje Ministarstva socijalne politike i mladih te putem službenih telefona i u direktnoj komunikaciji. Navedenim načinima komunikacije zaprimljeno je i odgovoreno na više od 500 upita članova timova za kvalitetu kod pružatelja usluga.

3. Praćenje provedbe minimalnih standarda kvalitete (provjera i procjena objektivnosti izvješća o usklađenosti sa standardima kvalitete)

Rok za provedbu aktivnosti: kontinuirano

Nositelj: Ministarstvo socijalne politike i mladih

Financiranje: Redovna djelatnost Ministarstva socijalne politike i mladih

Aktivnost je provedena, obrazloženje:

Provedba mjere započela je u 2014. godini i nastaviti će se u 2015. novim ciklusima edukacija u koje će biti uključeni pružatelji socijalnih usluga drugih osnivača (udruge, vjerske zajednice, druge pravne i fizičke osobe te obrtnici). Izrada i dostava izvješća o prvoj samoprocjeni za domove za starije nemoćne, koji su prošli edukaciju o standardima kvalitete tijekom 2014. godine, prolongirana je s obzirom da je Pravilnik o standardima kvalitete socijalnih usluga stupio na snagu 4. prosinca 2014. godine, a u okviru Pravilnika izrađen je Obrazac izvješća o samoprocjeni usklađenosti sa standardima kvalitete.

Uvođenje standarda kvalitete za svakog pružatelja usluga predstavlja proces koji će se odvijati postupno (rok je 24 mjeseca). S obzirom da su pružatelji socijalnih usluga u različitim fazama procesa uvođenja standarda kvalitete, a neki tek čekaju edukaciju o standardima za sada ne raspoložemo konkretnim rezultatima mjere. Međutim, činjenicom uvođenja standarda kvalitete stvaraju se uvjeti za transparentno praćenje i objektivnije mjerenje kvalitete socijalnih usluga.

ZAKLJUČAK

Strategija socijalne skrbi za starije osobe u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2014. do 2016. godine je prvi strateški dokument u Republici Hrvatskoj koji se odnosi na socijalnu skrb o starijim osobama.

Ovo je prvo Izvješće o provedbi mjera, pa nema mogućnosti uspoređivanja s prethodnim razdobljima već samo s podacima analize stanja koja je prethodila izradi navedenog dokumenta.

U odnosu na polazne vrijednosti u aktivnostima čiji se napredak prati preko brojčanih pokazatelja došlo je do pozitivnih pomaka, kao što je povećanje kapaciteta za smještaj starijih osoba i smanjenje broja osoba koje čekaju na smještaj temeljem rješenja centra za socijalnu skrb.

Prema podacima iz Izvješća vidljivo je da su provedene sve mjere i aktivnosti za koje je rok provedbe bila 2014. godina.

Provedba aktivnosti navedenih u Strategiji financirala se iz sredstava redovne djelatnosti Ministarstva socijalne politike i mladih i dijela prihoda od igara na sreću s iznosom od 7.409.435,54 kn.

U narednom razdoblju biti će potrebno poraditi na povećanju angažmana centara za socijalnu skrb i ostalih pružatelja usluga za starije osobe u provedbi mjera koje se odnose na informiranje starijih osoba o njihovim pravima u sustavu socijalne skrbi kao i odgovornosti javnih službi u zaštiti prava starijih osoba u sustavu socijalne skrbi.